

T.C.
MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI

MEGEP

(MESLEKİ EĞİTİM VE ÖĞRETİM SİSTEMİNİN
GÜÇLENDİRİLMESİ PROJESİ)

SERAMİK VE CAM TEKNOLOJİSİ

BASİT YAPRAK ÇİZİMLERİ 1

ANKARA 2007

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından geliştirilen modüller;

- Talim ve Terbiye Kurulu Başkanlığının 02.06.2006 tarih ve 269 sayılı Kararı ile onaylanan, Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında kademeli olarak yaygınlaştırılan 42 alan ve 192 dala ait çerçeve öğretim programlarında amaçlanan mesleki yeterlikleri kazandırmaya yönelik geliştirilmiş öğretim materyalleridir (Ders Notlarıdır).
- Modüller, bireylere mesleki yeterlik kazandırmak ve bireysel öğrenmeye rehberlik etmek amacıyla öğrenme materyali olarak hazırlanmış, denenmek ve geliştirilmek üzere Mesleki ve Teknik Eğitim Okul ve Kurumlarında uygulanmaya başlanmıştır.
- Modüller teknolojik gelişmelere paralel olarak, amaçlanan yeterliği kazandırmak koşulu ile eğitim öğretim sırasında geliştirilebilir ve yapılması önerilen değişiklikler Bakanlıkta ilgili birime bildirilir.
- Örgün ve yaygın eğitim kurumları, işletmeler ve kendi kendine mesleki yeterlik kazanmak isteyen bireyler modüllere internet üzerinden ulaşabilirler.
- Basılmış modüller, eğitim kurumlarında öğrencilere ücretsiz olarak dağıtılır.
- Modüller hiçbir şekilde ticari amaçla kullanılamaz ve ücret karşılığında satılamaz.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	ii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	3
1. SAĞA-SOLA BAKAN BASİT YAPRAK MOTİFLERİNİN ÇİZİMİ	3
1.1. Yaprak Motiflerinin Çini Sanatı İçindeki Yeri ve Önemi	3
1.2. Çinide Kullanılan Yaprak Motifleri.....	5
1.3. Basit Yaprak Motifi	10
1.3.1. Tanımı.....	10
1.3.2. Kullanım Yerleri	13
1.3.3. Çizim Tekniği	15
UYGULAMA FAALİYETİ-1	18
UYGULAMA FAALİYETİ-2	24
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME.....	30
ÖĞRENME FAALİYETİ-2.....	33
2. İKİLİ KÜME YAPRAK MOTİFİ.....	33
2.1. Tanımı.....	33
2.2. Kullanım Yerleri.....	34
2.3. Çizim Tekniği	40
UYGULAMA FAALİYETİ	43
MODÜL DEĞERLENDİRME	51
PERFORMANS TESTİ (YETERLİK ÖLÇME)	52
CEVAP ANAHTARLARI	54
KAYNAKÇA	55

AÇIKLAMALAR

KOD	211GS0092
ALAN	Seramik ve Cam Teknolojisi
DAL/MESLEK	Çinicilik
MODÜLÜN ADI	Basit Yaprak Çizimleri 1
MODÜLÜN TANIMI	Çini sanatında kullanılan, sağa-sola bakan basit yaprak ve ikili küme yaprak motiflerinin tanımları, kullanıldığı yerleri ve çizim teknikleri ile ilgili temel bilgi ve becerilerin kazandırıldığı öğrenme materyalidir.
SÜRE	40/32
ÖN KOŞUL	Basit Motif Çizimleri modülünü almış olmak.
YETERLİK	Basit yaprak motiflerini çizmek.
MODÜLÜN AMACI	<p>Genel Amaç Bu modül ile uygun ortam sağlandığında; Basit yaprak motifinin Türk süsleme sanatları içindeki yeri ve önemini kavrayarak, sağa-sola bakan ve ikili küme yaprak motiflerini çeşitli ölçüler içinde bir bütün olarak ele alarak, aslımı bozmadan estetik bir üslupla çizebileceksiniz.</p> <p>Amaçlar Gerekli ortam sağlandığında;</p> <ul style="list-style-type: none"> ➤ Sırt, damar, karın ve sap kısmından oluşan basit yaprak motifini; çeşitli yönlerde, aslımı bozmadan, estetik bir üslupla, tekniğine uygun çizebileceksiniz. ➤ İkili küme yaprak motifini; aslımı bozmadan, estetik bir üslupla, tekniğine uygun çizebileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLAR	Açılı çizim masası, parşömen kâğıdı, beyaz resim kâğıdı, 0,5 kalem, 2B kalem ucu, gönye, cetvel.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Tamamladığınız her faaliyet sonrasında uygulamasını yaptığımız her faaliyet için kendinizi değerlendireceksiniz. Modülü tamamladığınızda öğretmeniniz size ölçme araçlarını uygulayarak kazandığınız bilgi ve becerileri değerlendirecektir.

GİRİŞ

Sevgili öğrenci,

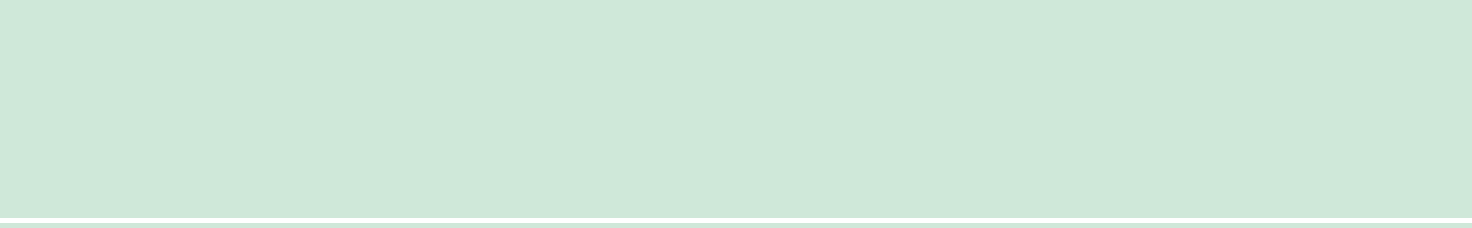
İnsanoğlu tarih sahnesinde yerini aldığı andan itibaren yaratıcı gücünü de ortaya koymuştur. Eşyalar üretmiş bunları kullanarak avlanma, örtünme barınma ihtiyaçlarını karşılamayı amaçlamıştır. Temel ihtiyaçların giderilmesinden sonra estetik kaygılar insanoğlunu yönlendirmeye başlamıştır. Artık objeler üretilmekle kalmamış bunlar çeşitli motiflerle bezemeye yani süslenmeye başlamıştır. Tarihin en eski dönemlerinden itibaren mağara duvarlarında bu çabaların izlerini görmek mümkündür. Daha sonraki dönemlerde ise çanak, çömlek, silah ve giyim eşyalarında da bu bezemeler görülür.

Kısaca bir nesnenin yapısını ve işlevini değiştirmeden, ona estetik değerler katmak amacıyla yüzeyini görsel motiflerle işleme sanatı olarak ifade edilen süsleme sanatı, ilk çağlarda çok ilkel çizimler hâlinde karşımıza çıkar. Sonraları ise doğadan alınan çeşitli nesnelere, yalınlaştırılır, stilize edilir ve ana karakteri bozulmadan kullanılır. Yaratıldığı günden itibaren süs ve süslemeyi hayatının bir parçası olarak kabul eden insan tarih içinde yol aldıkça, süslemeye daha çok para, emek ve zaman ayırdı, böylece süsleme zevki bir sanat hâline dönüştü.

Türk süsleme sanatlarının tümünde en önemli ortak unsur motif ögesidir. Süsleme sanatları grubu içinde yer bulan bütün sanat kollarında, birbirine paralel özellikler gösteren motiflerin kullanıldığını görmekteyiz. Bunların arasındaki farklılıklar ise malzemenin işlenmesinden kaynaklanmaktadır. Örneğin taş işlerinde motifler yüzeye kazınarak işlenirken, çini sanatında sır altı boyaları ile işlenir. Tüm süsleme sanatları için çok önemli olan motifler, kendi aralarında gruplandıklarında yine çok önemli bir yer tutan bitkisel motifler karşımıza çıkar.

Bitkiler âleminde biyolojik yapısı ile mühim vazifeler yüklenmiş olan yaprak, şekil bakımından da pek çok farklılıklar gösterir. Buna rağmen çini sanatında kullanılan yaprak motiflerinin çıkış kaynağı ve yeri hep basit yaprak motifi olmuştur. Hangi çeşit yaprak çizilecek olursa olsun çizime öncelikle basit yaprak kanaviçesi çizmekle başlanır. Tüm yaprakların temelini ve ana kanaviçesini oluşturduğu için çizim tekniğinin kavranması ve tekniğine uygun çizilmesi çok önem taşır.

Basit yaprak çizimleri 1 modülü bu yöndeki becerilerin bir kısmının kazandırılması için hazırlanmış bir modüldür. Bu modülü tamamladığınız zaman sizler sağa-sola bakan basit yaprak motifleri ile ikili küme yaprak motiflerini istediğiniz ölçülerde ve tekniğine uygun olarak çizebileceksiniz

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

AMAÇ

Gerekli ortam sağlandığında; sırt, damar, karın ve sap kısmından oluşan basit yaprak motifini; çeşitli yönlerde, aslını bozmadan, estetik bir üslupla, tekniğine uygun çizebileceksiniz

ARAŞTIRMA

- Doğadan çeşitli bitkilerden, farklı yaprak örnekleri toplayarak; renk, biçim ve şekil özelliklerini inceleyiniz.
- Çeşitli kaynaklardan basit yaprak motifinin kullanım yerlerini araştırarak örnek çizimler yapınız. Bu konuda elde ettiğiniz bilgileri ve örnek çizimleri rapor hâline getirerek sınıfa sununuz.

1. SAĞA-SOLA BAKAN BASİT YAPRAK MOTİFLERİNİN ÇİZİMİ

1.1. Yaprak Motiflerinin Çini Sanatı İçindeki Yeri ve Önemi

Bitki kaynaklı motifleri tanımaya yaprak motifi ile başlamak yerinde olur. Çünkü bitkiler âleminde biyolojik yapısı nedeni ile mühim vazifeler yüklenmiş olan yaprak motifi, şekil bakımından da Resim 1.1’ de gösterildiği gibi pek çok farklılıklar gösterir. Bu sebeple tarih boyunca sanatkârlara ilham kaynağı, sanat eserlerine de konu olmuştur. Bilhassa tabiata âşık olan doğulu sanatkârlar elinde âdeta dile gelmiş, çeşitli çini eserlerinde renk ve şekil zarafetiyle hayatiyet kazanmıştır.

Selçuklu sanatında geometrik üslubun hâkimiyeti yüzünden gelişmemiş olan yaprak ve aynı gruptan motifler Osmanlı döneminde önem kazanmış, XVI. yüzyılda en mükemmel şeklini bularak, altın devrini yaşamıştır. Gene aynı devirdeki abide eserlerin duvarlarında seyredilen bu mükemmel ifade gücünü anlatmak isteyen bir yazarımız şöyle diyor: “Aynı motifle ayrı dekor yaratmak! İşte bu, Türk sanatkârının çözülmeyen bir sırrıdır”.

Türk süsleme sanatlarında yaprakların oldukça önemli bir yeri vardır. Süsleme amacı ile tabiat unsurları ele alınırken çok tabii olarak yapraklar da ihmal edilmemiş ve bu alanda çok büyük üsluplaşmalar meydana getirilmiştir. Bu üsluplar arasında kuşkusuz en önemlisi İstanbul Sarayı’nda XVI. y.y. da Ressam Şah Kulu tarafından getirilen Saz Yoludur. Kıvrık, kıvrık ve birbirlerini delerek geçen bol dilimli şekilleri ile Osmanlı süsleme sanatının son dönemlerine kadar bütün süsleme sanatlarında kullanıldığı görülür.

Sadberk adı verilen çiçek ve diğer motiflerin katkısı olmadan yalnızca yapraklardan yapılan düzenlemelere de oldukça sık rastlamaktayız. Yine XVI. yy.da müzehhep Kara

Memi tarafından meydana getirilen natüralist süsleme üslubunun çeşitli örneklerinde ise, çizilen her çiçek yaprağının tabiata ters düşmeyecek bir anlamda ele alınmasına özellikle dikkat edildiği görülmektedir. Bu nedenle bu dönemin bezemelerinde gülden bir lale yaprağının veya laleden başka bir çiçeğin yaprağının çıktığı görülmez.

Resim 1.1: Tabiatın farklı şekil ve yapılarında yaprak örnekleri

1.2. Çinide Kullanılan Yaprak Motifleri

İslâm medeniyeti içinde yüce bir mevkide bulunan Türkler, sanat dünyasında bir taraftan sadelik içinde güzeli ararken, diğer taraftan da tabiatın ölçülerine ve temel çizgilerine sadık kalarak teferruatı atmıştır. Motifi kendi görüşlerine göre çizerken esaslara sadık kalmışlardır. Böylece hem motifi kopya etmemiş hem de kendi yorumlarını katmışlardır. Netice olarak Türkler, süsleme sanatlarına imzalarını atarken motifleri gerçekçi bir bakışla tabiatın almışlar, belli başlı esas çizgileri koruyarak detayı atmışlar, kendi zevk ve görüşlerine göre çizmişlerdir.

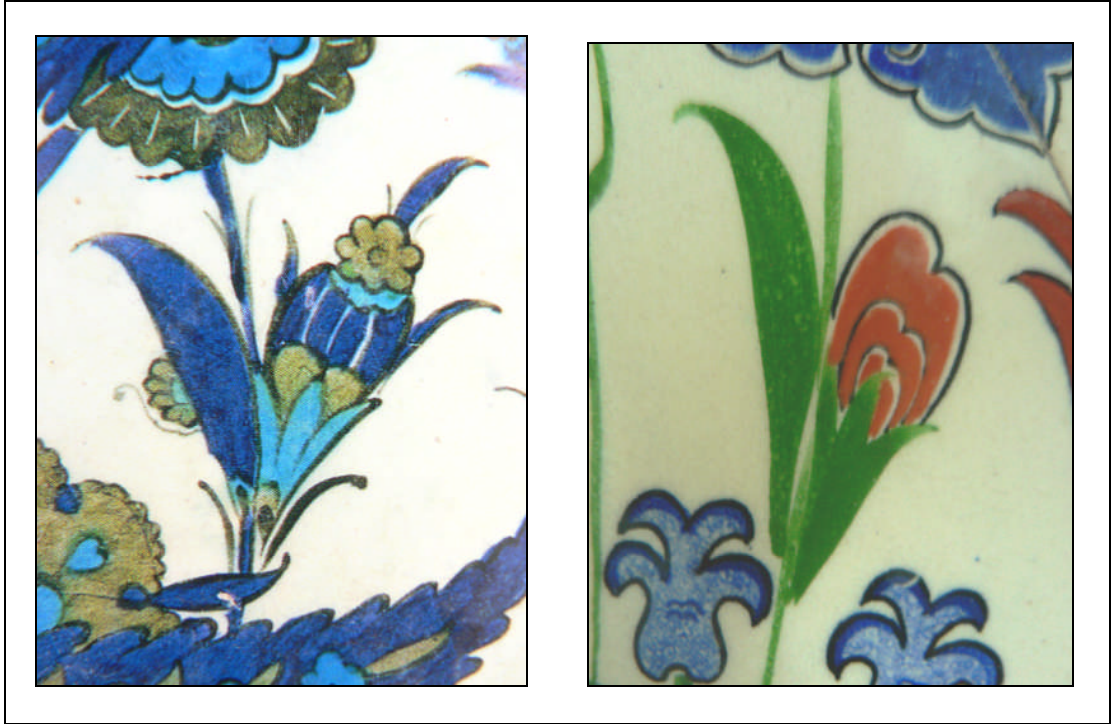
Çini sanatında kullanılan yaprak motiflerine bu gözle baktığımızda da aynı şeyleri görürüz. Yaprak motifini en basit ve yalın hâli ile çizerken aynı zamanda belli başlı esas çizgilerini koruyarak yaprak motiflerini çeşitlendirmişlerdir.

Yaprak motifleri arasında diğerlerinden farklı görünümde olanlar da vardır. Asma yaprağı gibi geniş tabanlı olan bu yapraklara, motiflerin büyük ebatlarda çizilme imkânı olduğu için çini sanatında rastlıyoruz. Yaprak içlerinin geniş olması, bu kısımların da değişik motiflerle bezenmesine yol açmış ve bu sayede değişik tür motiflerin meydana gelmesine sebep olmuştur.

Çinide kullanılan yaprak çeşitleri

➤ Basit yaprak motifi

Resim 1.2’de ve Resim 1.3’te değişik basit yaprak örnekleri görebilirsiniz.

Resim 1.2: Basit yaprak örnekleri

Resim 1.3: Basit yaprak örnekleri

- Küme yapraklar (ikili, beşli, yedili)

Resim 1.4'te altılı küme yaprak örneği görebilirsiniz.

Resim 1.4: Altılı küme yaprak örneği

- Tırnaklı yaprak motifi

Resim 1.5'te tırnaklı yaprak örnekleri görebilirsiniz.

Resim 1.5: Tırnaklı yaprak örnekleri

- Tırnaklı küme yapraklar (ikili, beşli, yedili)

Resim 1.6'da tırnaklı küme yaprak örneği görebilirsiniz.

Resim 1.6: Tırnaklı küme yaprak örneği

- Sırttan görünüşlü yaprak motifi

Resim 1.7’de sırttan görünüşlü yaprak örneği görebilirsiniz.

Resim 1.7: Sırttan görünüşlü yaprak örneği

- Kıvrımlı yaprak motifleri

Resim 1.8’de kıvrımlı yaprak örneği görebilirsiniz.

Resim 1.8: Kıvrımlı yaprak örneği

- Haçerli yaprak motifi
Resim 1.9’da haçerli yaprak örneği görebilirsiniz.

Resim 1.9: Haçerli yaprak örneği

- Yaprak motiflerinden oluşan kompozisyonlar

Resim 1.10’da yapraklardan oluşan bir küme kompozisyon örneği görebilirsiniz

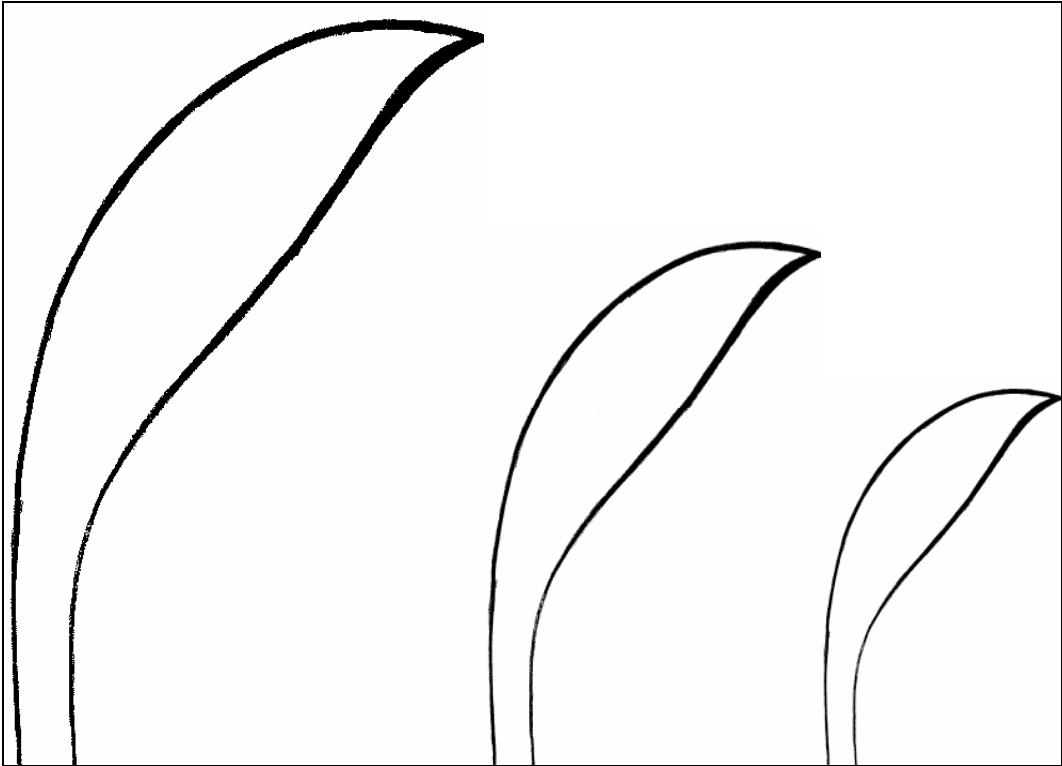
Resim 1.10: Yapraklardan oluşan bir küme kompozisyon

1.3. Basit Yaprak Motifi

1.3.1. Tanımı

Botanikçilerin yaptığı tanıma göre tek bir ayadan oluşan yapraklara basit yaprak denir. Diğer bir tanıma göre ise, gerçekçi bir bakışla tabiattan alınmış, belli başlı esas çizgileri korunarak detayları atılmış en sade hâli ile sırt ve karın kısmından oluşan motife basit yaprak motifi denir. Şekil 1.1’de basit yaprak motifini inceleyebilirsiniz.

Bitkiler âleminde biyolojik yapısı ile mühim vazifeler yüklenmiş olan yaprak, şekil bakımından da pek çok farklılıklar gösterir. Buna rağmen çini sanatında kullanılan yaprak motiflerinin çıkış kaynağı ve yeri hep basit yaprak motifi olmuştur. Hangi çeşit yaprak çizilecek olursa olsun Şekil 1.2 ve Şekil 1.3’te gösterildiği gibi (sırttan görünüşlü yaprak, tırnaklı yaprak, hançerli yaprak vb.) çizime öncelikle basit yaprak kanaviçesi çizmekle başlanır. Tüm yaprakların temelini ve ana kanaviçesini oluşturduğu için çizim tekniğinin kavranması ve tekniğine uygun çizilmesi çok önem taşır.

Şekil 1.1: Basit yaprak motifi

Şekil 1.2: Basit yaprak kanaviçesinin kullanıldığı çeşitli çizim örnekleri

Şekil 1.3: Basit yaprak kanaviçesinin kullanıldığı çeşitli çizim örnekleri

1.3.2. Kullanım Yerleri

Basit yaprak motifi bitkisel motifler içinde yer alan kır çiçekleri grubu, hatayî grubu, ağaç motifleri ve lotus grubu motiflerin hepsinde kullanılmaktadır. Basit yaprak motifi, Resim 1.11’de gösterildiği gibi hatayî, penç ve gonca gül gibi motifleri meydana getiren ve desen içinde önemli yeri olan temel motiflerdendir.

Resim 1.11: Basit yaprak motifinin kullanıldığı çeşitli motif örnekleri

Ayrıca Resim 1.12’de çeşitli örneklerle gösterildiği gibi sap çıkmalarında basit yaprak motifi bol miktarda kullanılmaktadır. Ayrıca desen içinde boşlukları doldurmak, deseni zenginleştirmek, sapların kesişme noktalarını kapatmak içinde küçük ve sade görünümlü basit yaprak motifleri kullanılır.

Resim 1.12: Sap çıkmalarında kullanılan çeşitli basit yaprak örnekleri

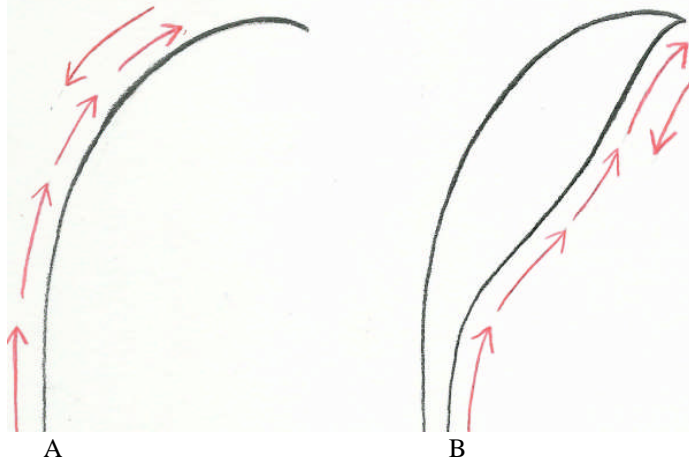
1.3.3. Çizim Tekniği

Sağa veya sola bakan basit yaprak motifini çizmek için öncelikle çizilecek motiflerin büyüklüğünü belirlemek gerekir. İlk çalışmalarda çizimler bir dikdörtgen içinde yapılarak gerekli pratik yapılmalıdır. Uygulama faaliyetlerinde yapılacak çizim çalışmaları bu şekilde belli ölçüler içinde yapılacaktır. Çizimde ustalaşmış kişinin geometrik bir kanaviçeye ihtiyacı yoktur. Burada önemli olan her ölçü içine basit yaprak motifini çizebilmektir. İleriki uygulamalarda kullanım yeri ve amacına uygun olarak gerekli büyüklüklerde basit yaprak motifini çizilebilir çok önemlidir.

Basit yaprak motifinin çizim tekniğini ele alırken öncelikle yaprağın sırt ve karın kısmının çizimini ele almak yerinde olacaktır. Yaprak motifleri şekil bakımından birbirinden farklı gibi görünse de bütün yaprak motiflerinin çıkış kaynağını ve temelini basit yaprak motifi oluşturur. Hangi çeşit yaprak çizilecek olursa olsun çizime öncelikle basit yaprak kanaviçesi çizmekle başlanır. Tüm yaprakların temelini ve ana kanaviçesini oluşturduğu için çizim tekniğinin kavranması ve tekniğine uygun çizilmesi çok önem taşır. Basit yaprak motifinin çizim tekniğini sağa bakan basit yaprak motifi üzerinde kısaca dört aşamada anlatabiliriz. Sola bakan basit yaprak motifinin çizimi de aynı şekilde, sadece yaprağın yönü değiştirilerek yapılır.

Basit yaprak motifinin sırt kısmını çizmek

Basit yaprak motifinin çizimine yaprağın sırt kısmı ile başlanır. Küçük boy düz bir yaprak çizmek isteniyorsa Şekil 1.4 A'da kırmızı oklar ile yönleri gösterildiği gibi gözün seçebileceği kadar hafif bir çizgi ile başlangıç noktasından yukarı doğru uç noktasına çıkılır. Aynı yol tersine takip edilerek başlangıç noktasına geri dönülür. Belli belirsiz çizilen bu ilk çizgiler araştırma çizgileridir. Daha sonra başlangıç noktasından uç noktasına doğru basit yaprağın sırt çizgisi netleştirilir.

Şekil 1.4: Basit yaprağın sırt ve karın kısmının çizimi

➤ Basit yaprak motifinin karın kısmını çizmek

Basit yaprak motifinin karın kısmı es hareketinden oluşur. Şekil 1.4 B'de kırmızı oklar ile yönleri gösterildiği gibi gözün seçebileceği kadar hafif bir çizgi ile başlangıç noktasından

yukarı karın kısmına ve uç noktasına doğru çıkılır. Aynı yol tersine takip edilerek başlangıç noktasına geri dönülür. Belli belirsiz çizilen bu ilk çizgiler araştırma çizgileridir. Daha sonra başlangıç noktasından uç noktasına doğru basit yaprağın karın kısmının çizgisi netleştirilir. Yaprığın uç noktası ne ok gibi sivri ne de yuvarlak görülmelidir. Çizim esnasında gösterilen yön, tersde olabilir. Bu husus tamamen elin alışmasına bağlıdır.

Basit yaprak motifinin sırt ve karın kısmının çizimleri tamamlandıktan sonra parşömen kâğıdı ters çevrilerek motif temize geçirilir. Çizimde görülen hatalar bu aşamada düzeltilir. Temize geçirme işlemi istenilen kalitede ve nitelikte çizim elde edilinceye kadar tekrarlanır.

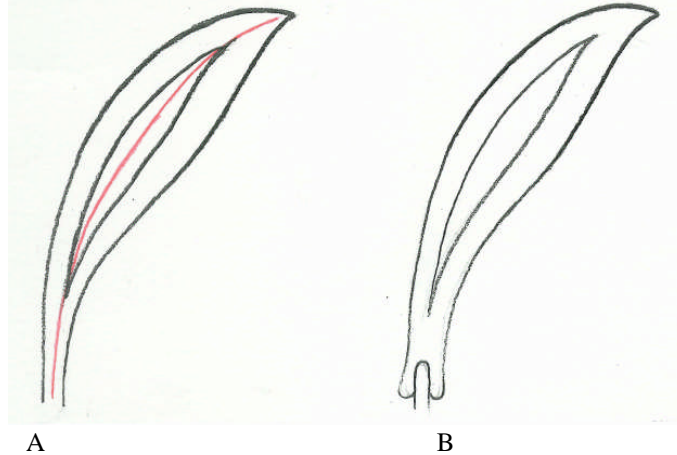
Basit yaprak motifinin çizim tekniğinin çok iyi kavranması ve el melekesi hâline gelmesi için bol bol çizim yapılması gerekir. Belli bir el alışkanlığı ve el melekesi kazandıktan sonra incelik kalınlaşan nüanslı çizgilerle çizilirse yaprak motifine kıvrak görünüş ve hareket katılmış olur.

➤ Basit yaprak motifinin damarını çizmek

Basit yaprak motifinin damarını çizmeden önce Şekil 1.5 A'da kırmızı çizgiler ile gösterildiği gibi yaprağın orta eksenini belirlemek ile başlanır. Yaprığın orta eksen çizgisi yaprağı tam ortadan bölecek şekilde çok hafif bir çizgi ile çizilir. Yaprığın damar kısmı incelendiğinde gene basit yaprakta olduğu görülür. Damarın sırt ve karın kısmı yaprağın sırt ve karın kısmına paralel olacak şekilde önce hafif çizgiler ile çizilir. Şekli ve yeri tam olarak oturtulduktan sonra çizgiler netleştirilerek damarın çizimi tamamlanır. Daha sonra temize geçirme işlemi damar kısmı içinde tekrarlanarak damar çizimine en son şekli verilir.

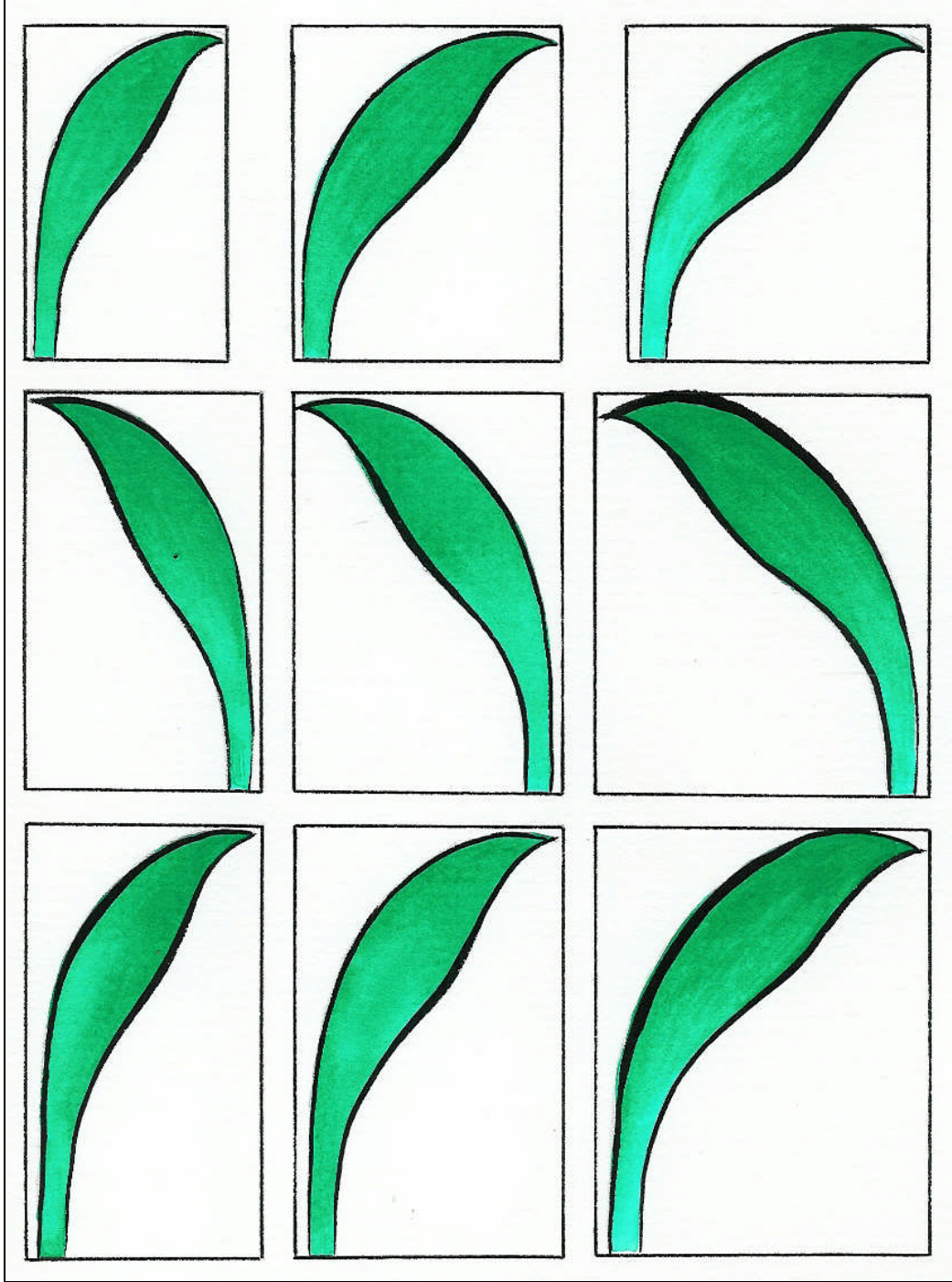
➤ Basit yaprak motifinin sap kısmını çizmek

Basit yaprak motifinin sap kısmını çizerken dikkat edilecek en önemli unsur yaprağımızın büyüklüğüdür. Sap büyüklüğü ile yaprağın büyüklüğü doğru orantılıdır. Yaprak büyüdükçe sap kısmı büyür, yaprak küçüldükçe sap kısmı da küçülür. Çizilen basit yaprağın çıkış noktası ortalanarak sap kısmı çizilir. Şekil 1.5 B'de gösterildiği gibi daha sonra yaprağın sırt ve karın kısmı yumuşak bir şekilde sap kısmına bağlanır.

Şekil 1.5: Basit yaprağın karın ve sap kısmının çizimi

Hangi ölçüde yaprak motifi çizilmek istenirse istensin, Resim 1.13'te gösterildiği gibi aynı form muhafaza edilir ve bu kalıba göre küçük, büyük, kalın, ince yapraklar çizilebilir.

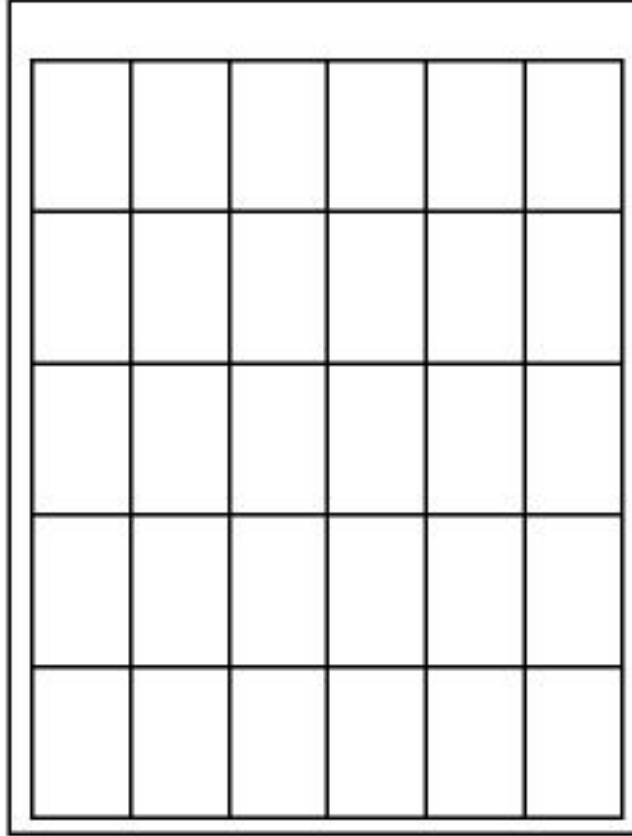
Resim 1.13: Farklı ölçülerde çizilmiş basit yaprak motifleri

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Sağa Bakan Basit Yaprak Çizimi

İşlem Basamakları

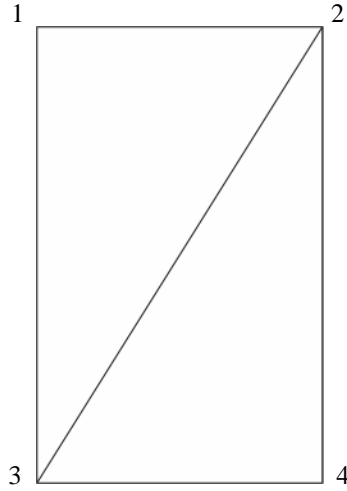
- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üstten 30 mm, sağ kenarından 10 mm, sol kenarından 5 mm ,alttan 20 mm boşluk bırakarak kenar antet çizgisini çiziniz.
- Aşağıda 1/3 ölçeğinde hazırlanmış çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 40x60 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.

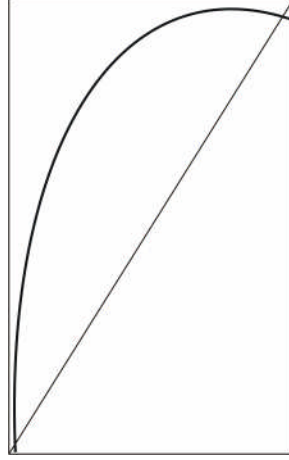
- 40x60 mm'lik çizim alanına aşağıdaki işlem sırasını takip ederek, sağa bakan basit yaprak motifini çizin.

- Aşağıdaki gösterildiği gibi 2 ve 3 numaralı köşeleri birleştiriniz. Bu çizgi sağa bakan basit yaprak motif çizimizin de size yardımcı çizgi vazifesi görecektir.

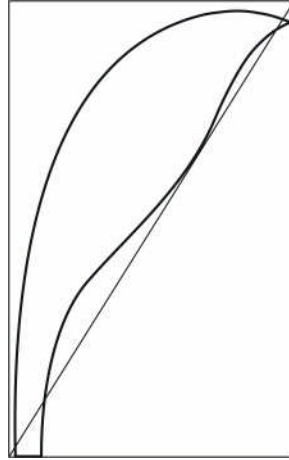

- Sağa bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çiziniz.

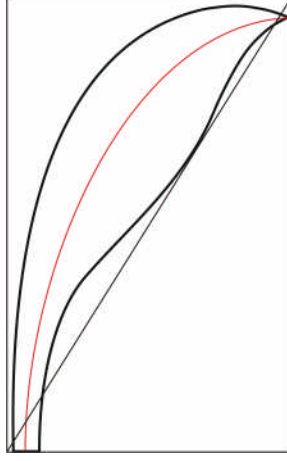
- Sağa bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çiziniz.

- Sırt ve karın kısmını temize geçirek hatalarımızı düzeltiniz.

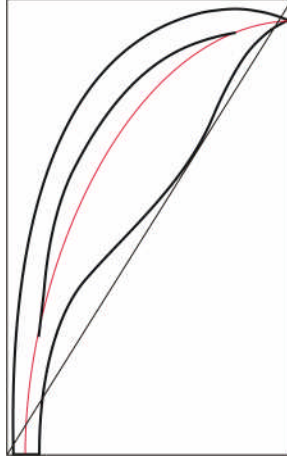

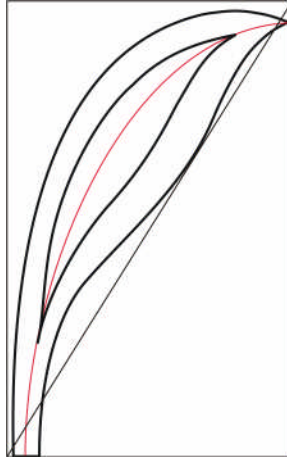
- *Sağ a bakan basit yaprak motifinin orta eksenini hafif bir çizgi ile çiziniz.

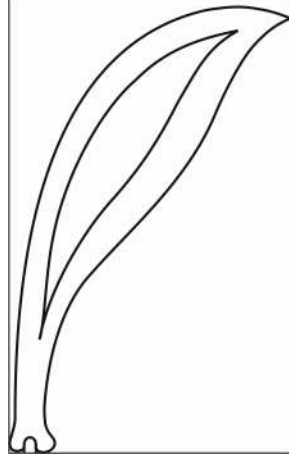
- *Damarın üst çizgisini çiziniz.

- Damarın alt çizgisini çiziniz.
• Motifin damarını temize çekiniz.

- Sağa bakan basit yaprağın sap kısmını çizerek motife en son şeklini veriniz. 40x60 ölçülerindeki diğer kutularda, aynı sırayı takip ederek sağa bakan basit yaprak motifini çiziniz.

- Aşağıda 1/2 ölçekli çizimi verilmiş olan çizim alanınızı, parşömen kâğıdına 1/1 ölçeğinde çizerek 30x40 mm ölçeklerinde dikdörtgenlere bölünüz.

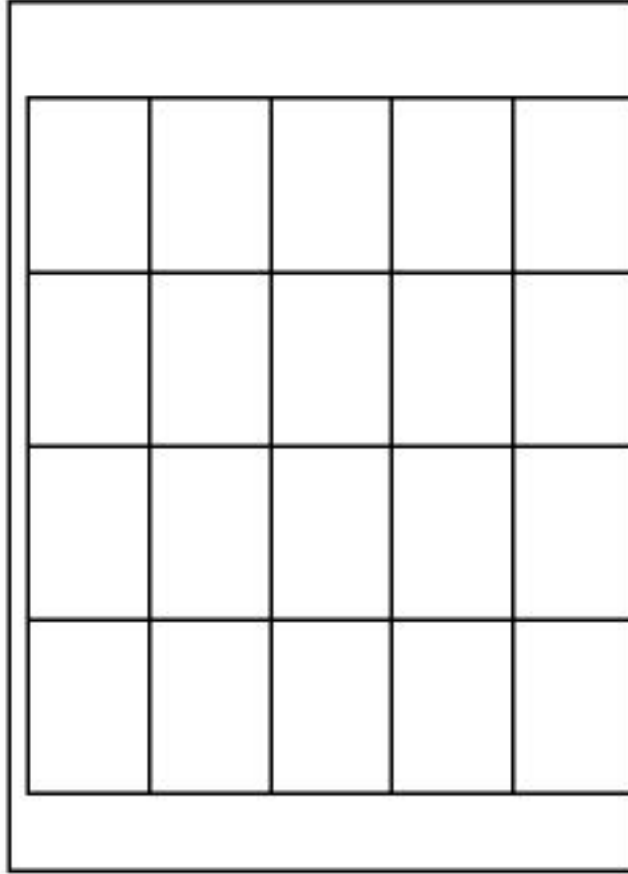
Hazırladığınız alana sağa bakan basit yaprak motiflerini çiziniz.

UYGULAMA FAALİYETİ-2

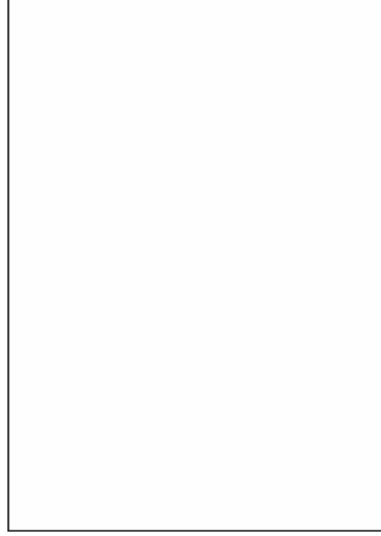
Sola Bakan Basit Yaprak Çizimi

İşlem Basamakları

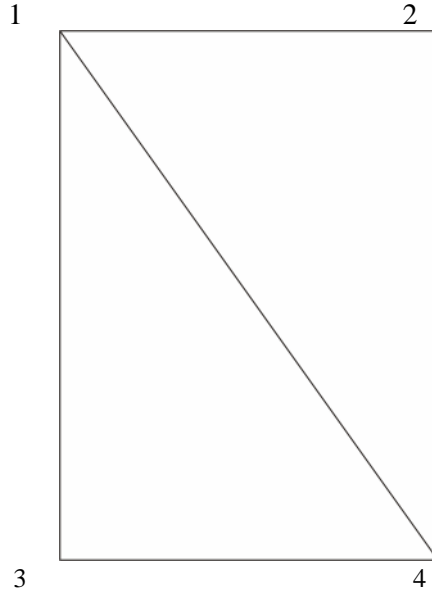
- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üstten 45 mm, sağ kenarından 10mm , alttan 30 mm boşluk bırakarak kenar antet çizgisini çiziniz.
- Aşağıda 1/3 ölçeğinde hazırlanmış çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 50x70 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.

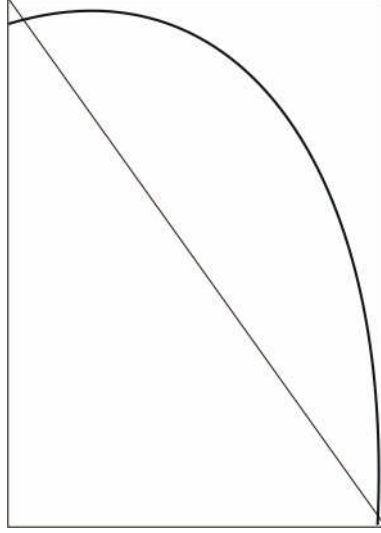
- 50x70 mm'lik çizim alanına aşağıdaki işlem sırasını takip ederek, sola bakan basit yaprak motiflerini çiziniz.

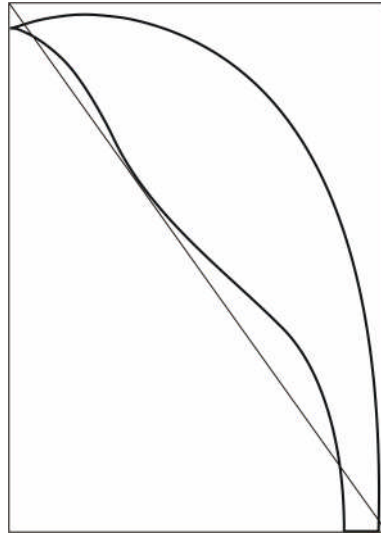
- Aşağıda gösterildiği gibi 1 ve 4 numaralı köşeleri birleştiriniz. Bu çizgi sola bakan basit yaprak motif çizimizin de size yardımcı çizgi vazifesi görecektir.

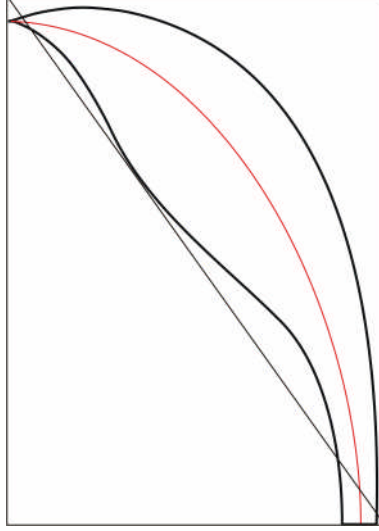
- Sola bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizin.

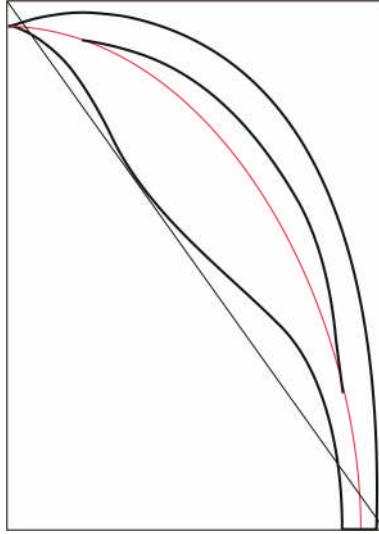
- Sola bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çizin.
- Sırt ve karın kısmını temize geçirerek hatalarınızı düzeltiniz.

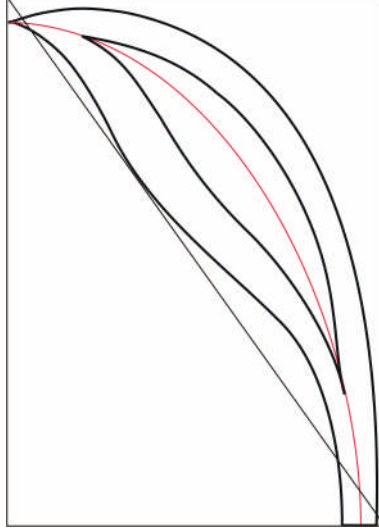
- Sola bakan basit yaprak motifinin orta eksenini çiziniz.

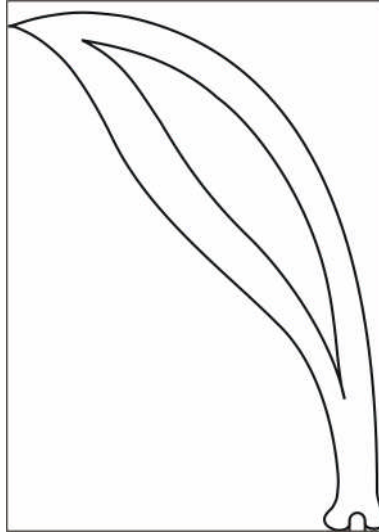
- Damarın üst çizgisini çiziniz.

- Damarın alt çizgisini çizin.
  - Motifin damarını temize çekiniz.

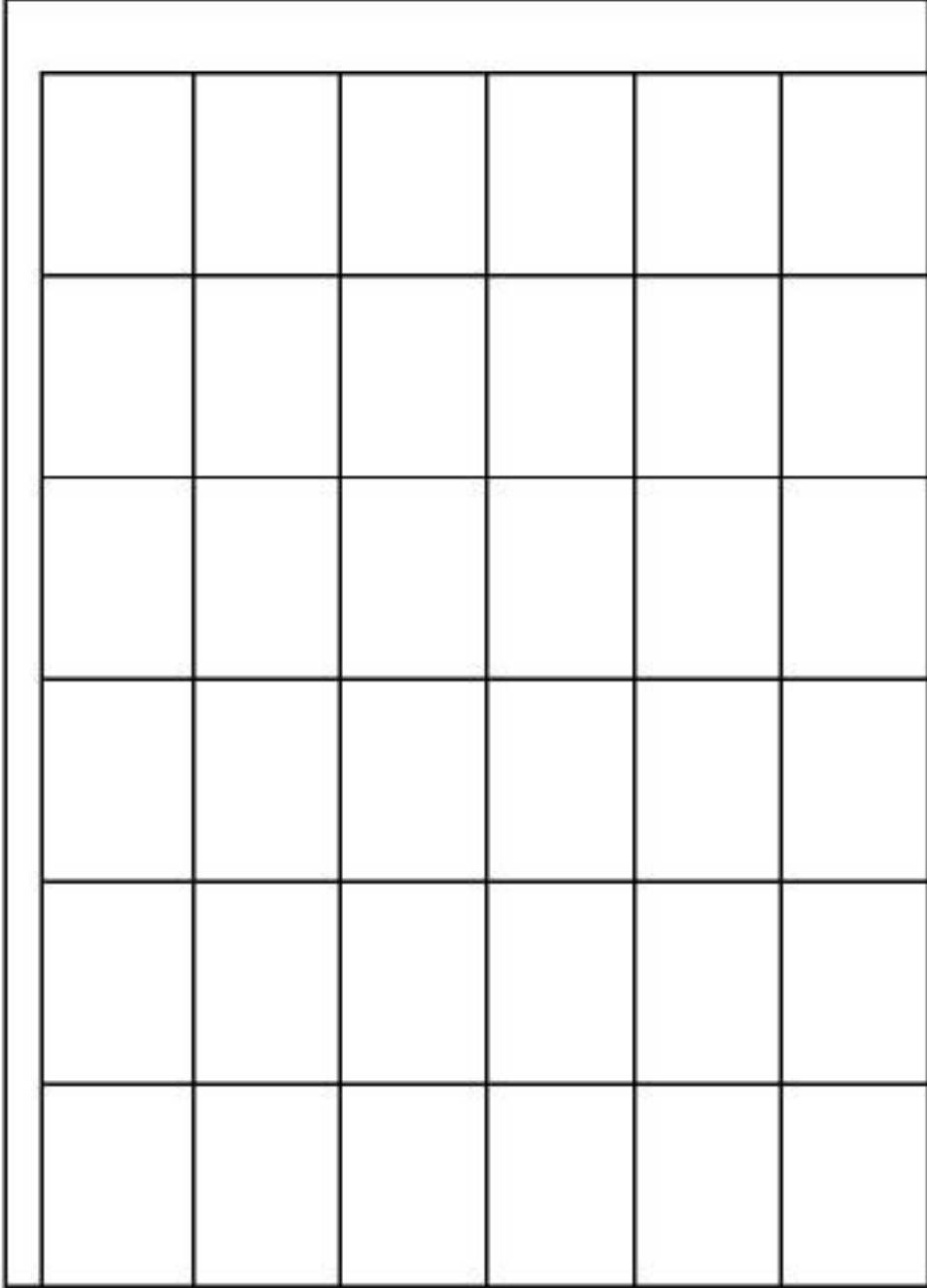

- Sola bakan basit yaprağın sap kısmını çizin.
  - 50x70 mm'lik diğer kutularda aynı sırayı takip ederek sola bakan basit yaprak motifini çizin.

- Aşağıda 1/2 ölçekli çizimi verilmiş olan çizim alanınızı parşömen kâğıdına 1/1ölçeğinde çizerek 40x55 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Hazırladığınız alana sola bakan basit yaprak motiflerini çiziniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A.OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Bu faaliyet sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.

(Aşağıdaki sorulardan doğru olan şıkkı işaretleyiniz.)

1. “Gerçekçi bir bakışla tabiatın alınmış, belli başlı esas çizgileri korunarak detayları atılmış en sade hâli ile sırt ve karın kısmından oluşmuş motiftir.” tanımını hangi yaprak çeşidi için geçerlidir?
A) Hançerli yaprak motifi
B) Tırnaklı yaprak motifi
C) Basit yaprak motifi
D) Kıvrımlı yaprak motifi
2. Çinide kullanılan yaprak çeşitlerinden en sade ve yalın olanı hangisidir?
A) Küme yapraklar
B) Sırttan görünüşlü yaprak motifi
C) Tırnaklı yaprak motifi
D) Basit yaprak motifi
3. Aşağıdakilerden hangisi çinide kullanılan yaprak çeşitlerinden değildir?
A) Kıvrımlı yaprak motifi
B) Marul yaprak motifi
C) Basit yaprak motifi
D) Tırnaklı küme yapraklar
4. Aşağıdakilerden hangisi basit yaprak motifinin kullanıldığı yerlerden biri değildir?
A) Geometrik motifleri oluşturan ana kalıplarda
B) Bitkisel motifler içinde yer alan kır çiçekleri grubunda
C) Bitkisel motifler içinde yer alan Hatayî grubunda
D) Bitkisel motifler içinde yer alan ağaç motiflerinde
5. Basit yaprak motifini çizmeye, yaprağın neresinden başlanır?
A) Basit yaprak motifinin damarından
B) Basit yaprak motifinin karın kısmından
C) Basit yaprak motifinin sap kısmından
D) Basit yaprak motifinin sırt kısmından

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (Değerlendirme kriterleri) karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise uygulamalı teste geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz öğrenme faaliyetinin ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

B. UYGULAMALI TEST

Öğrenme faaliyetinde kazandığımız beceriler doğrultusunda, kullandığımız ölçülerde kestiğiniz kâğıtlarımızın kenar antet çizgileri içine, birinci kâğıda 25x40 mm, ikinci kâğıda 40x50 mm ve üçüncü kâğıda 45x65 mm ölçülerinden oluşan dikdörtgenler çiziniz. Her ölçü için ayrı kâğıt hazırladığımız bu dikdörtgenlerin yarısına sağa bakan diğer yarısına ise sola bakan basit yaprak motifini çiziniz. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

(Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığımız becerileri evet ve hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evet	Hayır
Parşömen kâğıtlarınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
Parşömen kâğıtlarınız antet çizgilerini çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınıza 25x40 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
İkinci kâğıdınıza 40x50 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınıza 45x65 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine sağa bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine sağa bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin damar kısmını çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin damar kısmını temize çektiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınız üzerinde bulunan 25x40 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin yarısına kadar yukarıdaki sıra ile sağa bakan basit yaprak motiflerini çizerek tamamladınız mı?		
25x40 mm ölçü içine sola bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine sola bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çizdiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin damar kısmını çizdiniz mi?		

25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin damar kısmını temize çektiniz mi?		
25x40 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınız üzerinde bulunan 25x40 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin diğer yarısına da yukarıdaki sıra ile sola bakan basit yaprak motiflerini çizerek tamamladınız mı?		
İkinci kâğıtta bulunan 40x50 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin yarısına yukarıdaki sırası ile sağa bakan basit yaprak motifi çizdiniz mi?		
İkinci kâğıtta bulunan 40x50 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin diğer yarısına yukarıdaki sırası ile sola bakan basit yaprak motifi çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıtta bulunan 45x65 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin yarısına yukarıdaki sırası ile sağa bakan basit yaprak motifi çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıtta bulunan 45x65 mm ölçüsündeki dikdörtgenlerin diğer yarısına yukarıdaki sırası ile sola bakan basit yaprak motifi çizdiniz mi?		
Çizdiğiniz tüm ölçüler içerisinde basit yaprak formunu muhafaza ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “ **hayır** ” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “ **evet** ” ise bir sonraki faaliyete geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

AMAÇ

Gerekli ortam sağlandığında, ikili küme yaprak motifini aslını bozmadan, estetik bir üslupla, tekniğine uygun çizebileceksiniz.

ARAŞTIRMA

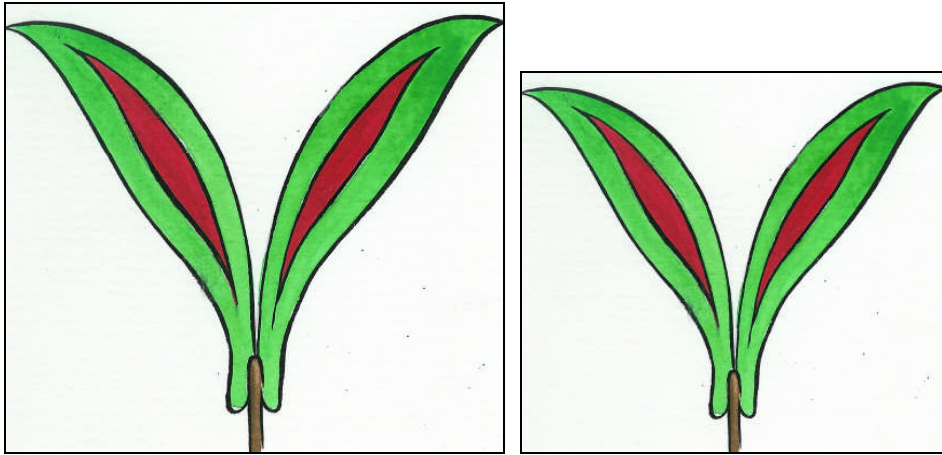
Çeşitli kaynaklardan ikili küme yaprak motifinin kullanım yerlerini araştırarak, örnek çizimler yapınız. Bu konuda elde ettiğiniz bilgileri ve örnek çizimleri rapor hâline getirerek sınıfa sununuz.

2. İKİLİ KÜME YAPRAK MOTİFİ

2.1. Tanımı

Tek sap üzerinde parçalı bir yapıda yaprakçıklara ayrılmış biçimdeki yapraklara bileşik yapraklar veya küme yapraklar adı verilir. Küme yapraklarda kendi aralarında; ikili, beşli, yedili gibi değişik şekillerde bulunur.

Sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinin bir dal üzerinde birbirlerine asimetri oluşturacak şekilde çizilmeleri ile oluşmuş motife ikili küme yaprak motifi denir. Resim 2.1 de görüldüğü gibi normalde iki basit yapraktan oluşmasına rağmen, bir dal üzerinde birleşerek tek bir motifi oluşturduğu için ikili küme yaprak ismini alır. İkili küme yaprak motifi en genel hâli ile bu şekilde çizilir ve kullanılır. Fakat motif içinde veya desen içinde kullanım yerlerine göre farklılıklar gösterir. Örneğin bir gonca güle çanak vazifesi görürken veya bir kır çiçeğinin dal eğrisinde kullanılırken Resim 2.1'deki hâli ile çizilirken, bir hatayî grubu motifinde bir dala bağımlı olmadan ve yapraklar birbirlerine simetrik olacak biçimde kullanılabilir.

Resim 2.1: İkili küme yaprak motifi

2.2. Kullanım Yerleri

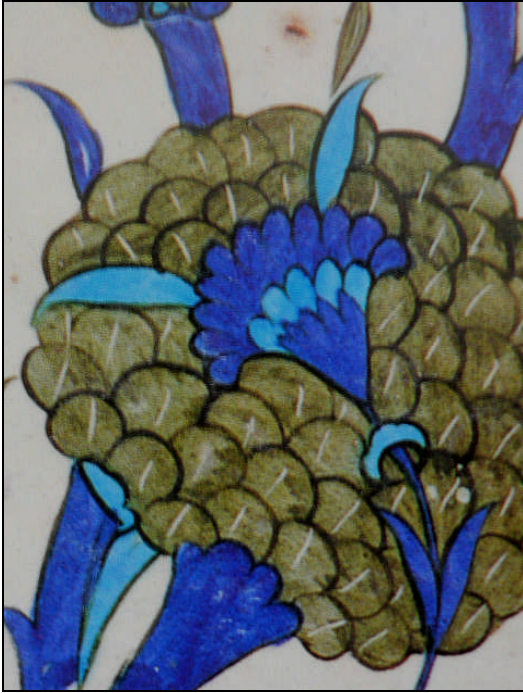
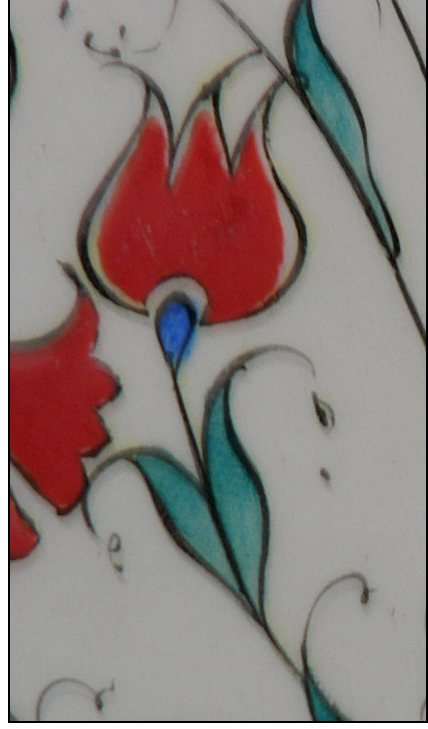
İkili küme yaprak motifini, basit yaprak motifini gördüğümüz her yerde görmek mümkündür. Özellikle en sade ve yalın hâli ile bitkisel motifler içinde yer alan kır çiçekleri grubunda görebiliriz. Özellikle bu grup içerisindeki motiflerin Resim 2.2, Resim 2.3 ve Resim 2.4'te gösterildiği gibi dal eğrilerinde en yalın hâlleri ile kullanılmaktadır.

Resim 2.2: İkili küme yaprak motifinin dal eğrilerinde kullanım yerleri

Resim 2.3: İkili küme yaprak motifinin dal eğrilerinde kullanım yerleri

Resim 2.4: İkili küme yaprak motifinin dal eğrilerinde kullanım yerleri

İkili küme yaprak motifinin kullanım yerleri arasında bitkisel motiflerin sap çıkma kısımları önemli bir yer tutar. İkili küme yaprak motifi buralarda bitkisel motiflerin çıkış yapraklarını oluştururken aynı zamanda desenin oluşumuna ve biçimine de Resim 2.5 ve Resim 2.6’da görüldüğü gibi yön verir.

Resim 2.5: İkili küme yaprak motifinin sap çıkmalarında kullanım yerleri

Resim 2.6: İkili küme yaprak motifinin sap çıkımlarında kullanım yerleri

İkili küme yaprak motifi yine bitkisel motifler arasında yer alan hatayî grubu motiflerde kullanılmaktadır. İkili küme yaprak motifi, Resim 2.7’de görüldüğü gibi hatayî ve gonca gül gibi motiflerin meydana getirilmesinde önemli yeri olan temel motiflerdendir.

Resim 2.7: İkili küme yaprak motifinin hatayî motifleri içinde kullanım yerleri

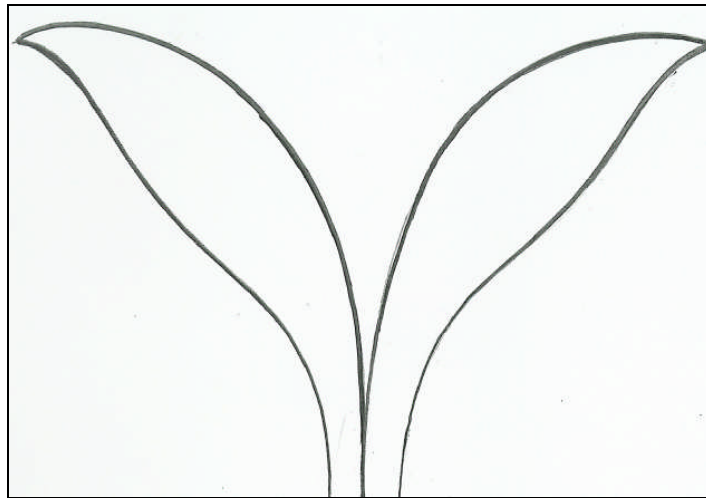
2.3. Çizim Tekniği

İkili küme yaprak motifi Şekil ve biçim bakımından incelendiğinde, sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinin bir dal üzerinde birbirlerine asimetri oluşturacak Şekilde çizilmeleri ile oluştuğu görülür. En genel hâli ile ikili küme yaprak motifi bu Şekilde çizilir ve bitkisel kompozisyonlarda bu Şekilde kullanılır. Fakat motif içinde kullanım amacına göre farklılıklar gösterebilir. Örneğin hatayi grubu motiflerinde sağa ve sola bakan basit yaprak motifleri birbirine simetri oluşturacak Şekilde çizilebildikleri gibi, bir dal üzerinden çıkmazlar ve buralarda farklı görevler üstlenirler. İkili küme yaprak motifi sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinden oluştuğu için basit yaprak motifinin çizim tekniğinin kavranması ve çizimlerinin el melekesi hâline dönüşmesi, bu ve bundan sonraki yaprak çizimlerinde çok önemli bir faktör olacaktır. Basit yaprak motifi çizimlerinde olduğu gibi çizilecek ikili küme yaprağın büyüklüğu belirlenerek, birbiri ile aynı ölçülerde olan iki tane birbirine birleŐik dikdörtgen, geometrik kanaviçe olarak kullanılacaktır. Uygulama faaliyetlerindeki çizimler bu Şekilde geometrik kanaviçeler içine yapılacaktır. Çizimde ustalaŐan kişiler geometrik kanaviçelere ihtiyaç duymazlar.

İkili küme yaprak motifinin çizim tekniğini kısaca üç aşamada anlatmak mümkündür.

- Sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinin sırt ve karın kısımlarını çizmek

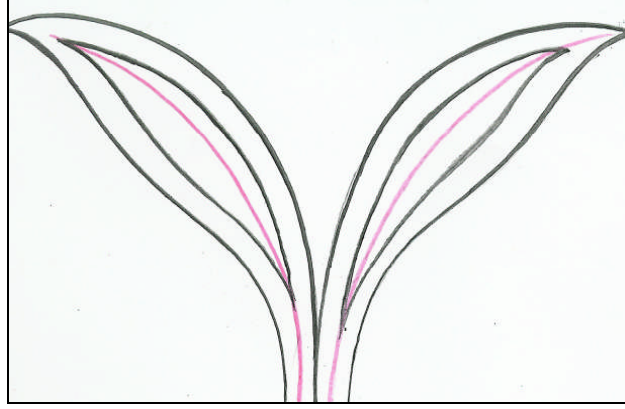
Basit yaprak motifinin çizim tekniği ve uygulama faaliyetlerindeki işlem sırası takip edilerek öncelikle sağa- sola bakan basit yaprak motifinin sırt ve karın kısımları Şekil 2.1'de gösterildiği gibi çizilir. İstenilen yaprakтан çizime baŐlanabilir. Burada en önemli ve dikkat edilmesi gereken nokta sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinin belli bir ölçü içinde birbirlerine asimetrik pozisyonda ve sırt çıkış kısımlarından bağlı olarak çizilmeleridir. Sağa ve sola bakan basit yaprak motifleri mümkün olduğunca aynı Şekli ve formu koruyarak çizilmelidir. Sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinin sırt ve karın kısımlarının çizimleri tamamlandıktan sonra parşömen kâğıdı ters çevrilerek motifler temize geçirilir. Temize geçirme işlemi istenilen kalitede ve nitelikte çizim elde edilinceye kadar tekrarlanır.

Şekil 2.1.: İkili küme yaprak motifini oluşturacak, sağa-sola bakan basit yaprakların çizimi

➤ İkili küme yaprak motifinin damarlarını çizmek

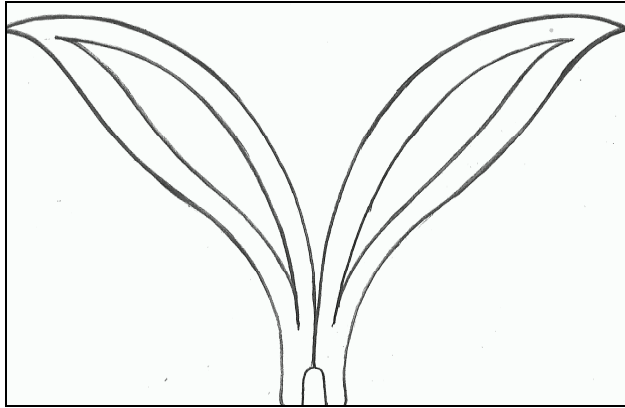
Sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinin damarlarını çizmeden önce Şekil 2.2’de kırmızı çizgiler ile gösterildiği gibi yaprakların orta eksenleri belirlenir. Yaprakların orta eksen çizgileri yaprakları tam ortadan bölecek şekilde çok hafif bir çizgi ile çizilir. Yaprığın damar kısmı incelendiğinde gene basit yaprak motifinden oluştuğu görülür. Basit yaprak motifi çizim tekniğinde anlatıldığı gibi, sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinin damarı yaprakların sırt ve karın kısmına paralel olacak şekilde önce hafif çizgiler ile çizilir. Şekli ve yeri tam olarak oturtulduktan sonra çizgiler netleştirilerek damarların çizimi tamamlanır. Daha sonra temize geçirme işlemi damar kısmı içinde tekrarlanarak damar çizimlerine en son şekli verilir.

Şekil 2.2: İkili küme yaprak motifinin damar çizimleri

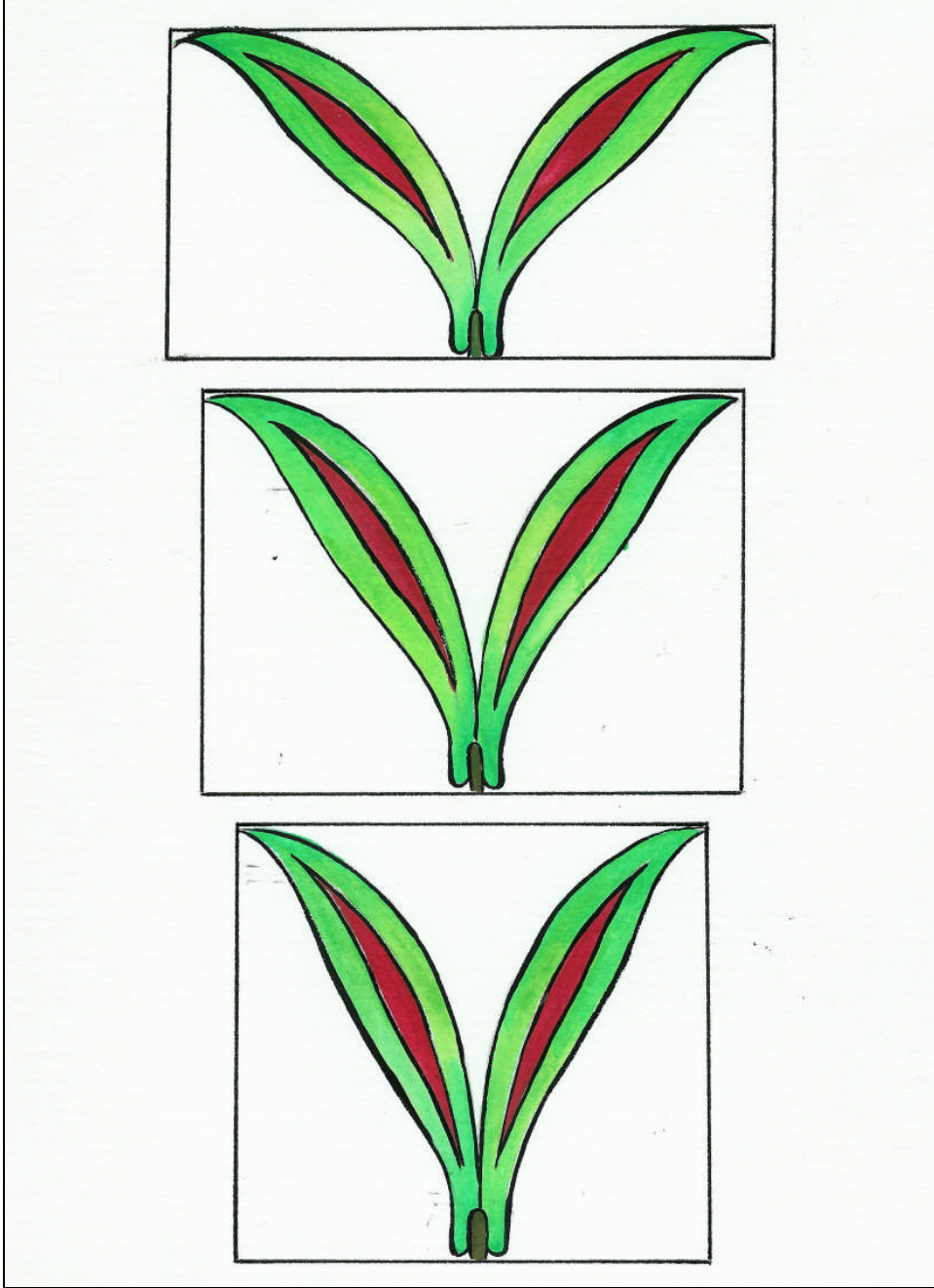
➤ İkili küme yaprak motifinin sap kısmını çizmek

İkili küme yaprak motifinin sap kısmını çizerken dikkat edilecek en önemli unsur yaprakların büyüklüğüdür. Sap büyüklüğü ile yaprakların büyüklüğü doğru orantılıdır. Çizilen sağa-sola bakan basit yaprakların çıkış noktası ortalanarak sap kısmı çizilir. Şekil 2.3’te gösterildiği gibi daha sonra yaprağın sırt ve karın kısmı yumuşak bir şekilde sap kısmına bağlanır.

Şekil 2.3: İkili küme yaprak motifinin sap kısmının çizimi

İkili küme yaprak motifi hangi ölçü içine çizilmek istenirse istensin, Resim 2.8’de gösterildiği gibi aynı form muhafaza edilir ve bu kalıba göre küçük, büyük, kalın, ince, ikili küme yaprak motifi çizilebilir.

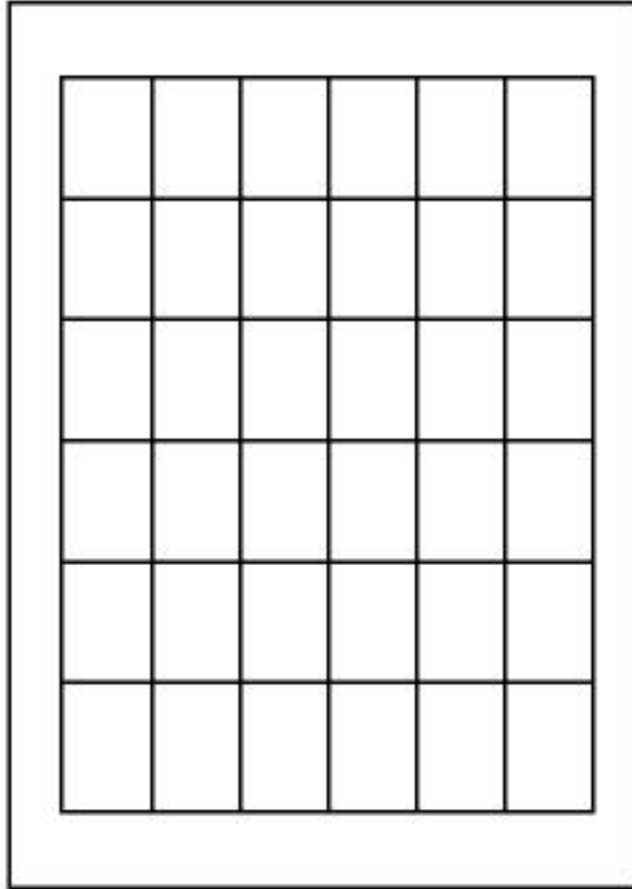
Resim 2.8: Farklı ölçüler içine çizilmiş basit yaprak örnekleri

UYGULAMA FAALİYETİ

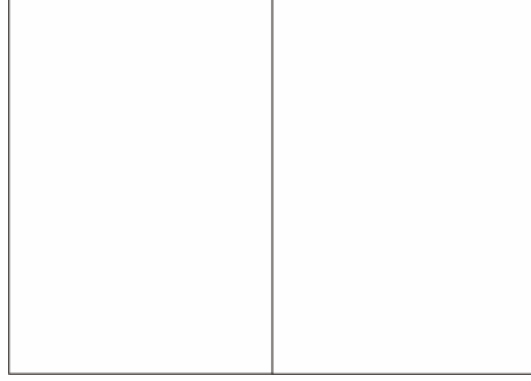
İkili Küme Yaprak Çizimi

İşlem Basamakları

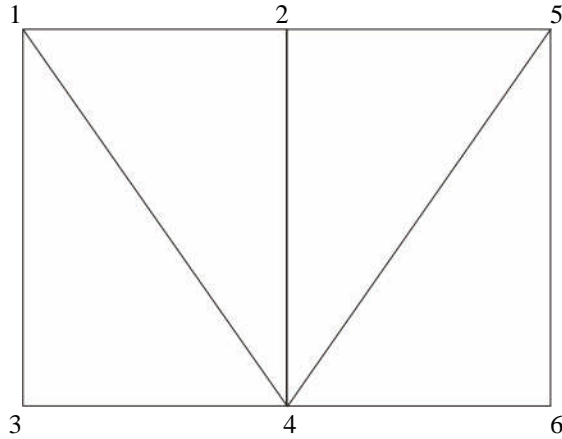
- Parşömen kâğıdını 350x250 mm ölçülerinde kesiniz.
- Kâğıdınızın üstten 30 mm, sağ ve sol kenarlarından 20 mm, alttan 30 mm boşluk bırakarak kenar antet çizilerini çiziniz.
- Aşağıda 1/3 ölçeğinde hazırlanmış çizim alanını, 1/1 ölçeğinde çizerek 35x50 mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.

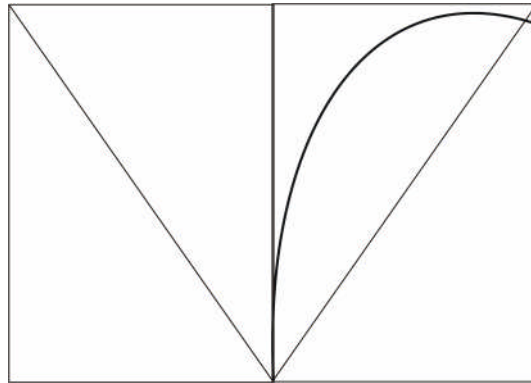
- 35x50 mm'lik çizim alanlarına aşağıdaki işlem sırasını takip ederek ikili küme yaprak motifini çizin.

- Aşağıda gösterildiği gibi 1 – 4 nu.lu ve 4 – 5 nu.lu köşeleri birleştiriniz. Bu çizgiler size ikili küme yaprak çiziminde yardımcı çizgi vazifesi görecektir.

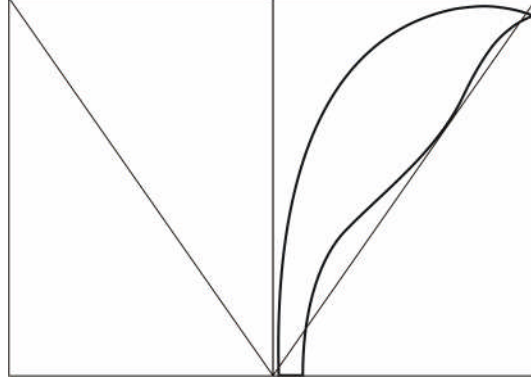

- Sağa bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizin.

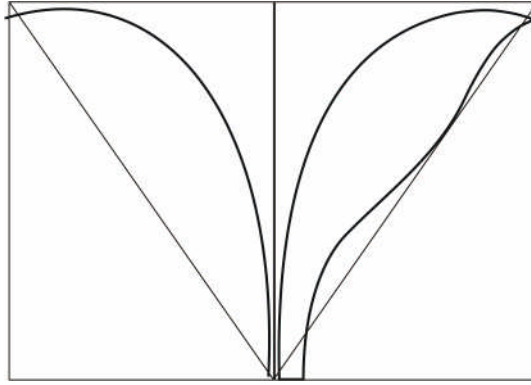

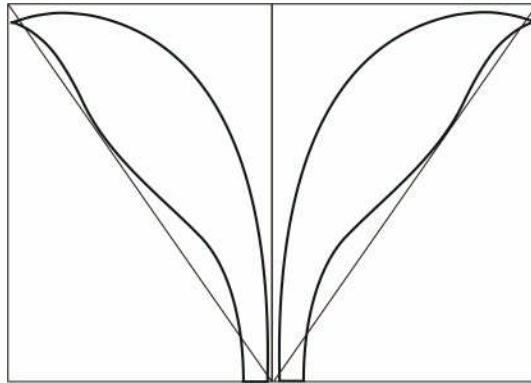
- Sağa bakan basit yaprak motifinin karnın kısmını çiziniz.

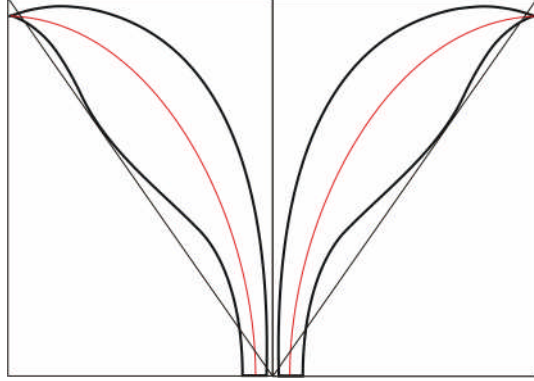
- Sola bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çiziniz.

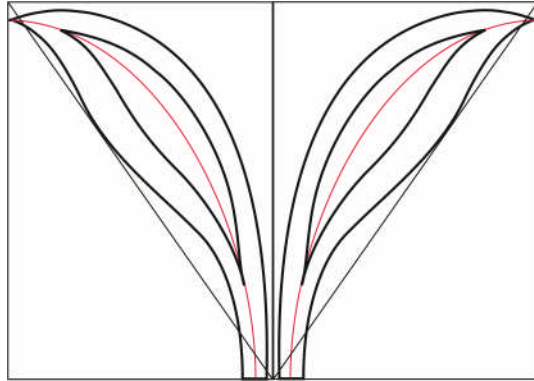
- Sola bakan basit yaprak motifinin karnın kısmını çiziniz.
- Sağa ve sola bakan basit yaprakların aynı şekil ve formda olmasına dikkat ediniz.
- Sağa ve sola bakan basit yaprakları istenilen nitelikte çizim elde edinceye kadar temize geçiniz.

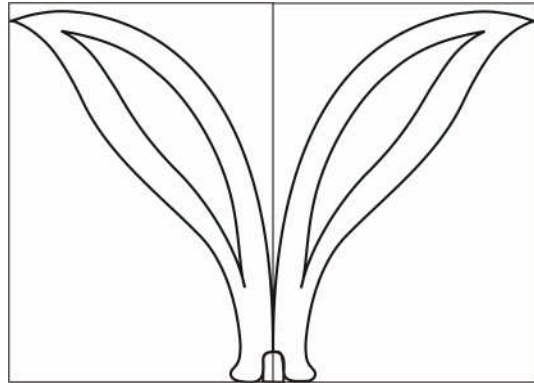
- Sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinin orta eksenlerini çiziniz.

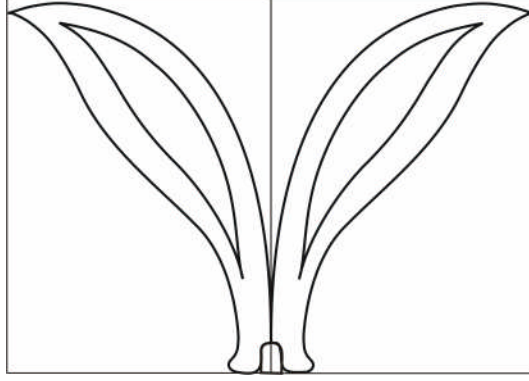
- Sağa ve sola bakan basit yaprak motiflerinin damarlarını çiziniz.
• İkili küme yaprak motifinin damarlarını temize çekiniz.

- İkili küme yaprak motifinin sap kısmını çiziniz.

- İgili küme yaprak motifini temize çekerek en son hâlini veriniz.
  - 35x50 mm ölçülerinde diğer kutularda aynı sırayı takip ederek ikili küme yaprak motiflerini çiziniz.

- Aşağıda 1/2 ölçekli çizimi verilmiş olan çizim alanınızı, parşömen kâğıdına 1/1 ölçeğinde çizerek 40x55mm ölçülerinde dikdörtgenlere bölünüz.
- Hazırladığımız alana ikili küme yaprak motiflerini çiziniz.

UYGULAMALI TEST

Öğrenme faaliyetinde kazandığınız beceriler doğrultusunda, Kullandığımız ölçülerde kestiğiniz kâğıtlarınızın kenar antet çizgileri içine, birinci kâğıda 30x45 mm, ikinci kâğıda 40x60 mm ve üçüncü kâğıda 45x65 mm ölçülerinden oluşan dikdörtgenler çiziniz. Her ölçü için ayrı kâğıt hazırladığımız bu dikdörtgenlerin içine ikili küme yaprak motifini çiziniz. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

(Bu faaliyet kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri evet veya hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME KRİTERLERİ	Evete	Hayır
Parşömen kâğıtlarınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
Parşömen kâğıtlarınızın antet çizgilerini çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınıza 30x45 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
İkinci kâğıdınıza 40x60 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınıza 45x65 mm ölçülerinde dikdörtgenler çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısımlarını çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinde mümkün olduğunca aynı şekli ve formu muhafaza ettiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını temize çektiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
Birinci kâğıdınızdaki 30x45 mm, lik dikdörtgen ölçülerin tamamına yukarıdaki sırası ile ikili küme yaprak motifini çizdiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısımlarını çizdiniz mi?		

İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinde mümkün olduğunca aynı şekli ve formu muhafaza ettiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını çizdiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını temize çektiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
İkinci kâğıdınızdaki 40x60 mm, lik dikdörtgen ölçülerin tamamına yukarıdaki sırası ile ikili küme yaprak motifini çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısımlarını çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinde mümkün olduğunca aynı şekli ve formu muhafaza ettiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını temize çektiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
Üçüncü kâğıdınızdaki 45x65 mm, lik dikdörtgen ölçülerin tamamına yukarıdaki sırası ile ikili küme yaprak motifini çizdiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Yapılan değerlendirme sonunda “ **hayır** ” şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Cevaplarınızın tamamı “ **evet** ” ise modül de değerlendirmeye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

A. OBJEKTİF TESTLER (ÖLÇME SORULARI)

Bu modül sonunda kazandığınız bilgileri aşağıdaki soruları cevaplandırarak ölçünüz.
(Aşağıdaki sorulardan doğru olan şıkkı işaretleyiniz.)

1. Yaprak motifleri ve aynı grupta yer alan diğer motifler hangi yy. da altın devrini yaşamıştır?
A) XVI. yy.
B) XV. yy.
C) XIV. yy.
D) XVII. yy.
2. Ressam Şah Kulu tarafından geliştirilen yapraklardaki yeni üslubun adı nedir?
A) Kıvrık dallar
B) Sadberk
C) Saz yolu
D) Çiçek yolu
3. Aşağıdakilerden hangisi çinide kullanılan en sade ve yalın yaprak motifidir?
A) Kıvrımlı yaprak motifi
B) Basit yaprak motifi
C) Hançerli yaprak motifi
D) Tırmıklı küme yapraklar
4. Basit yaprak motifi başlıca kaç kısımdan oluşur?
A) 4
B) 5
C) 3
D) 2
5. İkili küme yaprak motifi en sade ve yalın hâli ile bitkisel motifler içinde yer alan hangi grupta kullanılır?
A) Hatayî grubunda
B) Ağaç motiflerinde
C) Lotus grubunda
D) Kır çiçekleri grubunda

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (Değerlendirme kriterleri) karşılaştırınız, cevaplarınız doğru ise performans testine geçiniz. Yanlış cevap verdiyseniz modülün ilgili bölümüne dönerek konuyu tekrar ediniz.

B. PERFORMANS TESTİ (YETERLİK ÖLÇME)

Kazandığınız beceriler doğrultusunda, kullandığınız ölçülerde kestiğiniz kâğıdınızın, kenar antet çizgileri içine dört tane 25x35 mm, dört tane 40x55 mm ve dört tane 50x70 mm ölçülerinden oluşan yan yana dikdörtgenler çizersiniz. Her ölçü için ayrı ayrı hazırladığımız bu dikdörtgenlerin ilklerine sağa bakan basit yaprak motifi; ikincilerine, sola bakan basit yaprak motifini ve son ikisine ikili küme yaprak motifini çizersiniz. Bu uygulamayı aşağıdaki kriterlere göre değerlendiriniz.

(Bu uygulama kapsamında aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri evet ve hayır kutucuklarına (X) işareti koyarak kontrol ediniz.)

DEĞERLENDİRME ÖLÇÜTLERİ	Evet	Hayır
Parşömen kâğıdınızı uygun ölçülerde kestiniz mi?		
Parşömen kâğıdınızın antet çizgilerini çizersiniz mi?		
Kâğıdınıza 25x35 mm ölçülerinde dört adet dikdörtgen çizersiniz mi?		
Kâğıdınıza 40x55 mm ölçülerinde dört adet dikdörtgen çizersiniz mi?		
Kâğıdınıza 50x75 mm ölçülerinde dört adet dikdörtgen çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine sağa bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine sağa bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin damar kısmını çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin damar kısmını temize çektiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak motifinin sap kısmını çizersiniz mi?		
40x55 mm ölçü içine yukarıdaki sıra ile sağa bakan basit yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
50x70 mm ölçü içine yukarıdaki sıra ile sağa bakan basit yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
25x35 mm ölçü içine sola bakan basit yaprak motifinin sırt kısmını çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine sola bakan basit yaprak motifinin karın kısmını çizersiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		

25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin damar kısmını çizdiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin damar kısmını temize çektiniz mi?		
25x35 mm ölçü içine çizdiğiniz sola bakan basit yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
40x55 mm ölçü içine yukarıdaki sıra ile sola bakan basit yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
50x70 mm ölçü içine yukarıdaki sıra ile sola bakan basit yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısımlarını çizdiniz mi?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprakların sırt ve karın kısmını temize çektiniz mi?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz sağa-sola bakan basit yaprak motiflerinde mümkün olduğunca aynı şekli ve formu muhafaza ettiniz mi?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını çizdiniz mi?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin damarlarını temize çektiniz mi?		
25x35 mm, lik dikdörtgen ölçüler içine çizdiğiniz ikili küme yaprak motifinin sap kısmını çizdiniz mi?		
40x55 mm ölçüler içine yukarıdaki sıra ile ikili küme yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
50x70 mm ölçüler içine yukarıdaki sıra ile ikili küme yaprak motifini çizerek tamamladınız mı?		
Tüm ölçüler içine birer tane çizdiğiniz sağa bakan basit yaprak, sola bakan basit yaprak ve ikili küme yaprak motiflerinde aynı şekli ve formu muhafaza ettiniz mi?		

DEĞERLENDİRME

Sorulara verdiğiniz cevaplar ile cevap anahtarınızı (Değerlendirme kriterlerini) karşılaştırınız. Yapılan değerlendirme sonunda **hayır** cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız modülü tekrar ediniz. Cevaplarınız doğru ise bir sonraki modüle geçmek için ilgili kişiler ile iletişim kurunuz.

CEVAP ANAHTARLARI

ÖĞRENME FAALİYETİ-1 CEVAP ANAHTARI

1	C
2	D
3	B
4	A
5	D

MODÜL DEĞERLENDİRMENİN CEVAP ANAHTARI

1	A
2	C
3	B
4	A
5	D

KAYNAKÇA

- BİROL İnci A., Çiçek DERMAN, **Türk Tezyini Sanatlarında Motifler**, Kubbealtı Akademisi Kültür ve Sanat Vakfı, İstanbul 1991
- Kütahya Merkez Teknik Lise-Anadolu Meslek ve Meslek Lisesi, Seramik ve Cam Teknolojisi Alanı, Çinicilik Dalı Arşivinden Yararlanılmıştır.